

Tady je Matěj Skalický a tohle je Vinohradská 12.
Voda ze zaplavených obcí kolem ukrajinckého chersonu dál ustupuje a jen.
Viděj už povíndavali mokré věci předdomy.
Zachráné práce stěžuje ruské ostřelování.
A obyvatela největšího sítiště nemají plin ani elektrinu.
Nebo plakat, od toho už nic o něj změnit.
Ne odejdu, ať strílejí jak chtějí.
Nebo zažili jsme okupaci, jsme zvyklí.
To jsou hlasy z chersonu, města, které přežilo ruské vojáky.
I velkou povodeň vyhráno, ale ještě nemá.
V chersonu je teď náš zvláštní spravodaj Lubos Matana.
Dnes je pou dělí 26. čermna.
Ahoj Lubo, zdravíme tě, do chersonu, vítej ve Vinohradské 12.
Dobrý den z chersonu.
Kolik je tam vody?
Málo, v podstatě voda ustoupila, odevšud.
Ono je dobré prosovnaní říct,
jestliže má vltava v praze nějakých 250 m pod Karlovým mostem,
tak ten dně prl má skoro kilometr.
To jsou ty hlavní rozdíly.
Také mě na nápadlo, že ta voda tak rychle zmizí.
Ale je pry, če odtekla do Černého moře
a zůstává jenom v těch níže položených místech,
ve sklipích, v průmyslových areálech
a potom na tom levé mřehu, který je okupovaný ruskou armádou,
tak je to velmi zabahněné.
Tam je to důležité z toho hlediska,
že se ruští vojáci stáhly trošku dál.
Čeli už jsem třeba nedoletí minometné granáty.
Je tam ta voda ještě v Chersonu,
ale spojně tedy cítit?
No, cítit to rozhodně je, ale ovšem, ne v centru.
Když půjdete třeba na Osterov,
tože sídliště, které byly odříznuté čtyřredny od okolního světa,
do těch ulic v blízkosci řeky,
tak tam ten zápach je opravdu silný.
Navíc v těch průmyslových areálech
vyteklo spousta pohoných mód oleje,
takže je to smíchané do hromady.
Působí to dost celé depresivně,
protože ty průmyslové areály
už i tak předtím vypadali strašně,
ani ta sídliště nejsou nějaká vzosná,
ale to je celé šedivé, poprášené,

je na tom taková malá korusta toho bahenka,
nic příjemného a v tom tě lidé
musí stále žít, protože nemajíka mít
v těch domech, které byly úplně pod vodou,
tak teď třeba odpustili, ale na tom sídliště
tam musí zůstat.

Ty se s teď posadil za jeden z domů,
aby jsme si spolu mohli povídat,
ale když se procházíš po ulicích,
kohonej častěj potkáváš,
jsou to ještě záhranáři,
nebo jsou to spíš už místní,
kteří odklízejí ty následky,
velké povodně, která cherozom zasáhla.

No, v těch zasežených místech pracují záhranáři,
především jsou to ale dobrovolníci.

Tady se lidé na stát moc spolehat nemohou,
stát má úplně starosti,
dobrovolníci z různých míst,
ale především místní Ukrajenci,
tady jsem moc cezinců neviděl,
tě jsem občas převezou nějakou pomoc,
ale že by pomáhali přímou na místě.

To je trochu nereálné.

Potom se tady pohybují
především starší lidé
před sejnem z těch původních
300 tisíc obyvatel zůstalo
v Khersonu nějakých 30 tisíc,
mužuje tady vůbec málo,
takže převažují ženy,
občas potkám nějakého vojáka,
leti jsou na pozicích,
jsem maximálně sjedu,
něco nakoupit.

Včera jsem v parku viděl
lovce dronů, což jsou
vojenské džípy,
které mají na hoře kulomet a čekají,
jestliže je nějaký útok,
tak někam vyrazí a se střelují.

A je tam nějaká těžká technika,
tak i třeba bagry, které odklízí pahno?
Noho, strašně málo.

Strašně málo,
jsem tam nějaký nákladák,
kácí stromy, ale če by se tu pohybal
nějaká těžká technika.
Teď se ozval nějaký výbuch,
nevím, jestli je tak vám slyšet.
Je tam takový ruk, jako že jsem si říkal,
jestli tam projíždějí kolem tebe auto,
nebo jestli se zvedá výtr.
On tady za mnou jezdí
normálně trolleybusy, to je jako
zajímavé, že se to město je
v takové poloválečné zonie,
ale poránu bývá
dost funkční, lidé nakoupují,
jsou otevřené lékárny,
kterých pár obchodů,
jinak tedy služby, vůbec žádné,
já jsem tedy našel alespoň
dvě restaurace, kde se dá na jíst,
ale jinak je to město,
jak se den posunuje,
čím dál prázdnější a večer
je tady úplný klid,
platí tady suchý zákon, to znamená,
že se prodává alkohol pouze
do 3 hodin a
zákaz vycházení tady platí
v 9 hodin večer, což je asi
nejprzísnější na celé ukrajně.
Ona ta povodin taky nezasáhla úplně
celý cherson, jak to zvládají
místní, pomáhají ti
s té druhé půlky,
těm s té první, která
byla podvodou, byli vidět jenom
střechy, komíny, jak to tam funguje
i třeba tahle ta solidarita
mezi místními.
Já bych asi ani moc neřekl, protože
tě lidé, který bydlí na druhé straně,
tak ani moc netuší, jaké to je
kolem těch zatopených míst
a oni se tam i bojí chodit,

ale pak se vrátí domů tady,
by to není tak, že by si tam šli projít
nebo na něco se podívat, protože
i ty oblastě kolem toho sítli ostrofa
ty přilehé ulicé, tak leží
blízkodně prů, a když velezíte na hru
do paneláku, tak se díváte
na druhou stranu a o tamto
drusové pání, takže to je nebezpečné.
K samotné řece se vůbec nerostanete,
protože za prvás tam bojáci nepustí
a za druhé z obou stran
strílejí snajpři, takže
je to velice
ryskantní. Vypravil mi
řjetel divadla Oleksandr
knyha, že je jeho
matka, že je na druhé straně
řeky, v okupační zóně,
ve vesničce oliešky, to je
tady hodně známá, ta dostává
teď docela zabrat, protože
i ostřelují, Ukrainišská armára
ostřeluje ruské pozice, cože tam těch místech
olešky byly celé podvodou
a říkal mi, že jeho matka se podařilo
odjed' z těch oliešek, s pomocí
ruský dobrovolníků, a dostala
se byhem vodnou
přes, vlastně, Krym
a celé rusko okolo, a v
bylgradské odblasti přešla
hranici za pomocí dobrovolníků
na Ukrajinu a
pak přijela do Charkova a do
oblasti Sumy na Severu, to znamená,
že jsou lidé, kterým se podaří, což je
pro mě stále ještě nepochopitelné
nějak si dostat přes ty humanitární korydory
i s Ukrajinským pasem
přímo na Ukrajinu. Ty si změnil panelák,
ze kterého je tedy výhled, přezně
u druhou stranu řeky,
ty se tam někde byl podívat?

Já jsem byl u jedné rodiny
i spálně, i kabiniet
Já jsem vyjel do 6. patra
nebo vyšle jsme pěšky, tady
vítahy nejezdí, to je nebezpečné,
může vypadnout elektrina.
A z toho 6. patra
u nich domá, kde jsem strávil asi dvě hodiny
tak jsme pozorvali za prave Antonovský most.
To je ten známý most, který Rusové
vyhodili do povětrí, pod ním býval
Pontonový most, ale nic tam není.
Poučili mi daleko, hled, čili jsem viděl,
jak je ten most rozrvaný.
Viděl jsem i další železniční most,
který vypadá funkční,
ale ten je uzavřený tam samozřejmě,
nic neproudí na druhou stranu.
Měl bych, kdybych měl asi lepší daleko,
hled pozorovat i Ruské pozice.
Ale jediné, co jsem viděl, tak v těch
olieškách, kde jsou ruští vojáci,
tak tam stoupal dým
co tam z ukraínské strany
vystřelele grady.
To mi je alespoň říkal, tedy majitel
toho bytu, který to má celkem podkontrolu,
když na ten balkón, z kterou bez nehodí,
říkal, že tam říkodil kouřitel,
teď jak hodí zihu na tu severní část,
na štěstí má tedy byt na obě strany
i do dvora.
A pak mě ještě zaujalo, říkal,
že si mluvil s ředitelem divadla, tak divadlo,
teď v Hersonu funguje,
a si si tam lidé.
Mimo řádně fascinující,
to divadlo normálně hraje v nějakém
omezeném modu,
mají na repertováru několik her
nehrají v tom velkém sálu,
ten je teď plný humanitární
pomoci, takové to ošacení oblejčení.
Samotné hlediště

je zakryté,
ty hlavice nebo
ty taseradla jsou zakryta
bílým plátném.
Skouší se v protiletectvém krytu dole,
když jsem tam byl tak zrovna
hrála katala.
Já to popisuju
jako opravdu existenciální zážitek,
protože ze zhorá,
kde to vybuchuje, jsem sešel do lů,
nanejsem byl v kultúze
úplně v jiném prostředí muzika,
tě hráli muziku.
Cvičili, protože
vpáteh tady bylo
poslední představení
uzavídali sezonu
a potlém muzikanti
v těchto dnech odíždějí
směrem na Slovensku do Terenčíná,
kde je hudební festival pohodá,
tam čas souboru
jde zahrát jednu svojí hru.
Ale je to opravdu oto divadlo,
to mě jako trochu dojalo,
když jsem se potom vrátil zpátky do reality
na ostraje slunce,
tak jsem z toho byl trochu na mě
jako to jako mimořádné,
co ti Ukrajíci
stále dělají, jak se drží,
jak jsou ochotni
dělat úplně normální
mírové věci
v tomto váličné mechalosu
a do sejí.
A když se potkáváš s těmi lidmi,
a bavíš se s nimi,
tak dáří se
ti z nich dostat
nějaké zážitky
moudra nebo pocity,
jako máš nějaký návod na to,

že se ti rozpovídají?
Matěj, tady ještě krtneš
a ty lidi
začnou hořet
a začnou ti vyprávě
v tomto váličné mechalosu
začnou hořet
a začnou ti vyprávět
strašné věci o té okupaci
o té současné situaci
takže si připadám jako psycholog
a někdy už jako vypouštím
už jako poslouchám
nebo předstídám, že poslouchám
protože ono se to nedá
ani moc vydržet
mám tady jednu rodinu, které
mojí kamarádi pomáhali
sebreli na nějaké peníze
ta matka
ohlát se mi zase rozplakala
na rameňi
je to prostě běžné, o člověk
si připravá jak houba nasává
to ale níhle tě by od toho byl dál
a takový tě lidový mudrci
jak naznačuješ, tak jako soutar
já jsem strável
docela rozčasu s Viktorem
který bydlí na tom zatopeném sítlišti ostrof
moja filosofia taká je
no i mojich druzej
mě tam prováděl
já zapravě o té okupaci
a potom jak ono náhlíží
vůbec na celou to situaci
jak já nad tím, jak jím má nadlet
říká hele tak ok
tak celá gráše podvodou
ono to nějak ale je dopadné
já to časem uklidím
jako normálně žijeme
a tím, že nás zatopili
tak život nekončí

neustále
jako se snaží být optimističní
jak to potom vypadá večer
když zalezou domů po zákozu vycházení
jak se to dá přežít
protože když se vrátím k té rodině
která mě pozvala do čestého patra
tak tě lidé spluží dnes a deně
24 hodin
sami dva
jako občas mají nějakou náštevku
byli rádi, že jsem se tam ukázal
ale musí to být mimořádně vyčerpávající
jako psycholog
si nepřipadám úplně jako profesionálnímu
mám toho docela dost
když jsem fascinuje
jsou ve velmi tíživé situaci
děje si mi jedna katastrofa za druhou
a stejně jsou tak moc vstřícní
vůči cizincům, uči novinářům
vyprávím ty příběhy
výš Martin Dorazínmi před časem říkal
že ho Ukrajenci taky zvou domů
nabízí mu jídlo, pití a vypráví
a vypráví
oni se nehodlají vzdát
to je mi naprosto jasné
vyplývá ze všech rozhodů
a Ukrajenci jsou taky známí
tak své domovy neopouští
a to i když se na ně
válí ta obrovská vlna vody
z kachovské přehrady
tak narazel si na ty, kteří v Chersvenu
přežili jak okupaci, odmítli odejít
tak přežili teď to obrovskou
pohromu tedy tu povodeň
samozřejmě v posatě všichni
těch, kteří byli pod vodou
tak jsou těch, kteří tady prožili okupaci
tady se vlastně mezi oslobozněníma
do dneška té měřnino nevrátil
jsem se nejezdí, protože

jsou na denodením pořádku
pod letěch statistik, co tak pročítám
deně při letí do samotného Chersvenu
zhruba 30 až 50 granátů
nebo raket
těžko říct, to je přesně
jako přímo do města
ale mě se stala situace, já jsem tady jezdil na jednu čerpací
stanici na kávu
byl jsem tam ještě v neděli
a v podíli nad ránem dostala zásah
a v útrí se tam byl podívat
ale nebylo tam vůbec nic
ale přitom to musím zdůrazni
a z letěnské a ruské strany
byla totálně přesná
jako zasáhlo to ty stojánky
úplně to zlikvidovalo
ale třeba ten domeček
kde bývá obsluha
ten zůstal relativně nedkнутý
to znamená, že to musel někdo
přesně na věstu střelu
nebo jestli mají tak dokonalé mapy
spíš se příkladním k tomu, že to měli
kolaborant, tak který to dokonale zaměřil
a zase je to normální civilní cíl
tam chodili lidé na kávu
ten možný důvod, protože
i policisté, tak někde se musí občerstvit během
tak možná proto
ale jen jako pravdu tě lidé
tady zastávají, protože
oni za prvé
mají tady jaspoň nějaké domovy
mají tady nějakou istotu
kdyby se vedeli někam na západní Ukrajinu
nebo někam jinám, tak tam musí platit
ubytování
musí tam platit to jídlo
nakladnější, když se v cizím prostředí
do západní Evropy
nebo do Evropské unie si mnozí vůbec
netroufají, tam moje kamarátka

Olga, ta vlastně nebyla nikdy
v životě jinde, než na Ukrajině
ani te nejlí manžel
jsou to, třicátníci
mají 11 letou ceru
a nejdál byly na krimu
občas se zajeli třeba v letek moři
což je od sud tak hodinka a autem
když to dobře dopadne
ale jinak nebyly nikde, takže oprně
když byly 4000 km
takhle jako pořád do kola od někud
přes to Rusko navíc
manžela by stejně nepustili
ona by musela ject sama s tou cerkou
což je taky pro ní nepřestavitelná
takže to řešení tě lidé tady zustávají
protože mají alespoň
nějakou istotu
a co lidé, kteří neží
přímo v Harrisonu, ale v těch vesničkách
jako okolo
se inho let, což je tedy
pravobřežný přítok dně prů
a klikatí se takovými
obrovskými meandrifte
rovné stepy
zabahněné, tady já člověk
z horby, která rozhodně žít nechtěl
klikatí se takových 40-50 km
až ke sněhu riftce
což je
vesnička nebo malé městečko
už v Mykolájevské oblasti
to je opravdu hodně daleko od sud
a když přišla ta obrovská povodňová volna
tak se obrátil to
křeky Inholce a pro těch
40 km teklá voda
a vystoupala do výšky
6-7 metrů
a zatopila ty vesnice po deltě řeky
to jsem po prvé viděl
na vlastní oči, co ten

živeli dokáže
a tam jsou lidé řekli bych
až je asi vzoufalejší situaci
protože to není Harrison
ten Harrison je před jenom známí
se mýří humanitární pomoc
to nálo kdo, protože to prostě není známe
no ale těch 6-7 metrů
když ta voda musela sméz ty vesnice
jako z povrchu zemského, ne?
ten prout noj rychlí
ale ty vesničky jsou na březích
ten jako postupovalo to
během několikardímitom říkali
kolem 5-6 hodin
než to ty domy zatopilo
a samozřejmě jak říkáš
ty domy, které jsou blízko
tak normálně spadli
protože jsou většinou postavené z ve příku
tak se to rozpadne
jako písková hrouda
to jako nic
a tam těch domů je zatopeno
a rozbyto také na několik desítek
no a tím lidem se moc pomoci nedostane
no prostě mají smůlu
a tě lidé tam zůstávají
a opravují ty své příbytky
tak aby tam prostě mohli obnovit život a dál žít
no někdo tam zůstane
oni jsou to velké rodiny Ukrajenci
žijí v rodinách, rozlelých rodinách
mají spoustu příbuzných navštěvují se
tě co mohou
tak se přestěhují někam příbuzným
bude do jiné vesnice
nebo okus dálte vesnice
nebo jim poskytné přístřišek
nějaký ten známí
ono také mnoho domuje
prázdných, že tě lidé utekli
takže se třeba někým domluví
a přebývají jinde

no a potom musí ty svoje domy dát do hromady
no ale ty domy co spadli
tak žádné pomoci se jim
jako nedostane
to je především váličné
a financovat obnovu domů
v této situaci je mimořádně těžké
já s to nějak nadokražu přestavit
jak by to ta administrativa byla schopná
vůbec procesovat takové věci
Jak je plan v Hersonu na příští týdný
obnová města, návrat života
no především
asi by bylo
pro město nejdůležitější
kde by se podařilo ukrajinské armádi
by tlačit
ruskou armádu ještě víc na jich
aby to město
nedokázala ostřelovat
ale zhrom tomu, že není možné
pozibní síly dostat přes řeku
to je nereálné
mosty jsou rozbyte a
kdyby se o to pokusili vojáci
tak je Rusové
s té široké řeky smetou
takže jediná možnost je ostřelovat
to raketami
Heimarsy, stormshedou a dalšími zbraními
ale to asi není způsob
který by ty Rusy vytlačil
taková, že
ruští velitele
nebo generálové rozhodnou o tom, že se část
armády z této oblasti
přesuné do záporoží
nebo někam na východ tam, kde
probíhají tuhé boje, tam, kde se
ukraina snaží o proti ofenzívu
a tady by zůstalo méně vojáku
a už by třeba neměli
sílu, energii
a třeba ani municí ostřelovat

tohle město
jinak to bude neustále
pořád to bude nebezpečné
pořád tady budou umírat lidé
vlastit každý den jsou uranění
a každý den lidé umírají
a či místní ukrajensší fatalisté
zkrát se jdou dáno nakoupit
a pak zalezova čekají, jak to dopadne
Tak lúbom moc díky
za tvé svědectví příjmo
z herosonu
děkuji, příjemný den
Tohle už je všechno z Vinohradské 12
z pravodajského podkáztu českého rozhlasu
Dnes s lubomírem s Matanou
mým kolegou, který se vypravil
do ukraínské chersonu
Začíná nový pracovní týden
Pokud bude tehtít, tak každé ráno
můžete odstartovat s Vinohradskou 12
naše nové díly vychází
už po půlnoci
a to ve všech podkáztoových aplikacích
Na slišenou zítra